

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000381

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Казарян Лариса Володимирівна

2. Larysa V. Kazarian

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 228

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Педіатрія

Дата захисту: 23-02-0024

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): СВР 38_4327

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська медична академія післядипломної освіти

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: вул. Амосова, буд. 58, Харків, Харківський р-н., 61176, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.47, 76.29.47.43, 76.29.47.45

Тема дисертації:

1. Предиктори розвитку функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей шкільного віку та підлітків
2. Predictors of functional gastrointestinal disorders development in school-age children and adolescents

Реферат:

1. У дисертації представлено науково обґрунтоване нове рішення актуальної наукової задачі сучасної педіатрії – покращення ефективності діагностики та прогнозування деяких найбільш поширених функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей шкільного віку та підлітків шляхом визначення предикторів розвитку захворювань на підставі вивчення клініко-параклінічних даних, психологічного стану; рівня серотоніну в крові, показників якості життя, харчування, фізичної активності, малорухомого способу життя, розробки математичної моделі прогнозування тяжкості перебігу ФГІР. Об'єктом дослідження стали функціональна диспепсія та поєднані функціональна диспепсія та синдром подразненого кишечника. Предметом дослідження були клінічні особливості абдомінального, диспепсичного, астеничного синдромів, психологічний стан, визначення рівня серотоніну в крові, показники якості життя, харчування, фізичної активності та сидячої активності. Для розв'язання поставлених у роботі завдань було обстежено 110 дітей від 6 до 18 років з функціональними гастроінтестинальними розладами на базі КНП «Міська дитяча поліклініка №23» ХМР за період 2019–2023 роки. Серед них із функціональною диспепсією 66 дітей, 44 дитини із

поєднаними ФД та СПК. Контрольну групу склали 30 здорових дітей. У роботі використано аналіз клініко-параклінічних даних; антропометрію з оцінкою фізичного розвитку; анкетно-опитувальні методи; лабораторні методи дослідження: визначення рівня серотоніну в крові методом флюоресценції; аналітико-статистичні методи дослідження. Уперше на підставі вивчення клініко-параклінічних даних було визначено фактори ризику переходу функціональної диспепсії у поєднання функціональної диспепсії та синдрому подразненого кишечника у дітей шкільного віку та підлітків. Доповнено наукові дані щодо особливостей клінічного перебігу поєднаних функціональної диспепсії та синдрому подразненого кишечника. Уперше було виявлено, що частота дітей із критичним рівнем вираженості депресивних симптомів була вірогідно вище у групі з поєднаними функціональною диспепсією та синдромом подразненого кишечника. Отримано нові дані щодо патогенетичної ролі серотоніну на формування клінічних симптомів функціональної диспепсії та поєднаної функціональної диспепсії й синдрому подразненого кишечника. Доповнено наукові дані щодо оцінювання якості життя у дітей із окремими функціональними гастроінтестинальними розладами. На підставі розробки індексів споживання окремих продуктів у дітей із функціональними гастроінтестинальними розладами, вивчено питання щодо впливу порушення режиму та якості харчування на формування функціональної диспепсії та поєднаної функціональної диспепсії й синдрому подразненого кишечника у дітей. Отримані нові дані щодо впливу малорухомого способу життя на формування функціональних гастроінтестинальних розладів. Діти із функціональними розладами шлунково-кишкового тракту, зокрема із поєднаною патологією, ведуть малорухомий спосіб життя, про що свідчать, незалежно від віку, низькі показники фізичної активності та високі показники сумарної сидячої активності. Вперше розроблена математична модель прогнозування переходу функціональної диспепсії в поєднані функціональну диспепсію та синдром подразненого кишечника у дітей шкільного віку та підлітків, яка враховує сукупність прогностично значущих факторів ризику і дозволить розробити профілактичні заходи та попереджати формування поєднаних ФД та СПК.

2. The dissertation presents a scientifically substantiated new solution to the urgent scientific problem in modern pediatrics - improving the efficiency of diagnosis and prediction of some of the most common functional gastrointestinal disorders in school-age children and adolescents by determining predictors of disease development based on the study of clinical and paraclinical data, psychological state; serotonin levels in the blood, indicators of quality of life, nutrition, physical activity, sedentary lifestyle, and the development of a mathematical model for predicting the severity of FGIDs course. The objects of the study were functional dyspepsia and combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome. The subject of the study was the clinical features of abdominal, dyspeptic, asthenic syndromes, psychological state, determination of serotonin levels in the blood, indicators of quality of life, nutrition, physical activity, and sedentary activity. To solve the tasks set in the work, 110 children aged 6 to 18 years with functional gastrointestinal disorders were examined at the City Children's Clinic № 23 of the Kharkiv City Council during the period 2019-2023. Among them, 66 children had functional dyspepsia, and 44 children had combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome. The control group consisted of 30 healthy children. The work used analysis of clinical and paraclinical data; anthropometry with an assessment of physical development; questionnaire methods; laboratory research methods: determination of serotonin levels in the blood by fluorescence method; analytical and statistical research methods. For the first time, based on the study of clinical and paraclinical data, risk factors for the transition of functional dyspepsia to combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome in school-age children and adolescents were determined. Additional scientific data on the peculiarities of the clinical course of combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome were presented. It was first revealed that the frequency of children with a critical level of depressive symptoms was likely higher in the group with combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome. New data on the pathogenetic role of serotonin in the formation of clinical symptoms of functional dyspepsia and combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome were obtained. Scientific data on the assessment of the quality of life in children with certain functional gastrointestinal disorders were supplemented. Based on the development of indexes of consumption of certain products in children with functional gastrointestinal disorders, the impact of dietary regime and quality on the formation of functional dyspepsia and combined functional

dyspepsia and irritable bowel syndrome in children was studied. New data on the influence of a sedentary lifestyle on the formation of functional gastrointestinal disorders were obtained. Children with functional disorders of the gastrointestinal tract, especially with combined pathology, lead a sedentary lifestyle, as evidenced by, regardless of age, low levels of physical activity and high levels of total sedentary activity. For the first time, a mathematical model for predicting the transition of functional dyspepsia to combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome in school-age children and adolescents has been developed, taking into account the totality of prognostically significant risk factors. This model will allow developing preventive measures and preventing the formation of combined functional dyspepsia and irritable bowel syndrome.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Белоусова О.Ю., Казарян Л.В. Фактори ризику розвитку функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей / Сучасна педіатрія. Україна, 2022, 6(126): 62-67. doi 10.15574/SP.2022.126.626 (126): С. 62-67.
2. Оцінка якості життя в дітей із поєднанням функціональної диспепсії та синдрому подразненого кишечника Белоусова О. Ю., Зімницька Т. В., Казарян Л. В. Сучасна педіатрія (2023). 1(129): 23-27.
3. Вплив порушення харчування на розвиток функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей шкільного віку/ О. Ю. Белоусова, Т. В. Зімницька, Л. В. Казарян // Сучасна гастроентерологія. –2023. – № 3 (131). – С. 36-42.
4. Белоусова О. Ю. Оцінка фізичної активності у дітей з функціональними гастроінтестинальними розладами / О. Ю. Белоусова, Л.В. Казарян // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2023. – випуск к47. – С.25 – 32
5. Белоусова О. Ю., Казарян Л. В., Зімницька Т. В. Частота «оверлап синдрому» у дітей із функціональною диспепсією// Охорона здоров'я дітей та підлітків: Український міжвідомчий збірник, 2022. – С.123
6. Казарян Л. В. Депресивні симптоми у дітей із поєднаними функціональною диспепсією та синдромом подразненого кишечника / XX Міжнародна наукова конференція студентів, молодих вчених та фахівців «Актуальні питання сучасної медицини», 2023. – С.34
7. Коморбідність функціональних гастроінтестинальних розладів як можлива причина поліпрагмазії в дитячому віці. Проблеми сьогодення в педіатрії. – 2021. – С.15.
8. Функціональні гастроінтестинальні розлади. Тернистий шлях до профілактики. Проблеми сьогодення в педіатрії. – 2022 – с.48
9. Функціональні гастроінтестинальні розлади. Усі дороги ведуть до профілактики. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Інновації в дитячій гастроентерології та нутриціології в практиці педіатра і сімейного лікаря. Читання імені професора Ю. В. Белоусова», 2021.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белоусова Ольга Юріївна
2. Olha Y. Bielousova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4983-1713

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шадрін Олег Геннадійович
2. Oleh H. Shadrin

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5901-7013

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О. М. Лук'янової Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012022

Місцезнаходження: вул. П. Майбороди, буд. 8, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марушко Юрій Володимирович
2. Yurii V. Marushko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8066-9369

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошин Костянтин Вікторович

2. Kostiantyn V. Voloshyn

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8262-5159

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпушенко Юлія Валентинівна

2. Iuliia V. Karpushenko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2196-8817

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гончарь Маргарита Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гончарь Маргарита Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Степаненко Алла Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна